

значну кількість проєктів і програм, створюють простір національних цінностей.

Специфічні особливості позашкільної освіти зумовлюють її виняткову значущість і затребуваність в умовах війни.

Список використаних джерел

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Про позашкільну освіту: Закон України від 22.06.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
3. Про організацію інклюзивного навчання в закладах позашкільної освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 779. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/779-2019-%D0%BF>
4. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. URL: [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80).

В.О. Луценко, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З БАТЬКАМИ ЩОДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРИ

У статті актуалізовано проблему навчання іноземної (англійської) мови дітей старшого дошкільного віку. Наголошено, що головною умовою забезпечення такого навчання є тісна співпраця вихователів закладів дошкільної освіти з батьками, їхня тісна взаємодія через засоби ІКТ у цифровому просторі. Проілюстровано особливості організації роботи з батьками для надання їм допомоги щодо навчання дітей старшого дошкільного віку іноземної мови.

Ключові слова: *цифровий простір, дидактичний матеріал, батьки, діти старшого дошкільного віку.*

Одним з найважливіших завдань дошкільної освіти є забезпечення комунікативної спрямованості навчання дітей іноземної мови і вмотивування їх до іншомовного спілкування як засобу комунікації, обміну інформацією, пізнання навколишнього світу [1, с.28]. Особливого значення проблема навчання іноземної мови дітей набула внаслідок російської агресії: багато сімей з дітьми дошкільного віку були змушені переїхати за кордон; діти та їхні батьки потрапили в іншомовне середовище; умовою залучення дітей до освітнього процесу за кордоном є навчання їх іноземної мови (відповідно до країни, де вони знайшли прихисток).

Батьки, які самостійно навчають дітей іноземної мови, зустрічаються з

низкою непростих проблем: у їхньому розпорядженні немає обґрунтованих рекомендацій, з якого віку розпочинати і в якому обсязі вивчати, як будувати освітній процес, які форми й методи використовувати, якими мають бути результати навчання. Відповіді на ці запитання можна отримати за допомогою створення цифрового освітнього середовища в закладі дошкільної освіти, яке б відповідало вимогам цифрового освітнього простору, завданням навчання дітей іноземної мови. Невід'ємним складником такого середовища є інформаційно-комунікаційний, завдяки якому і створюються необхідні умови для застосування цифрових технологій.

Наукова обґрунтованість запропонованого дослідження обумовлена покладеними в її основу методологічними підходами (системним, особистісно-орієнтованим, компетентнісним); концепцією цифрової гуманістичної педагогіки (В. Биков, М. Лещенко, Л. Тимчук), концепціями, які присвячені цілісному розвитку особистості дитини (І. Бех, Ш. Амонашвілі, О. Кононко, В. Котирло, В. Кудрявцев, С. Ладивір, В. Мухіна, Т. Піроженко, О. Рейпольська, В. Сухомлинський та ін.); науковими концептуальними підходами до організації життєдіяльності дитини в умовах суспільної дошкільної освіти (Л. Артемова, Г. Беленька, О. Брежнєва, А. Богуш, Н. Гавриш, Л. Зайцева, О. Кононко, К. Крутій, С. Кузьменко, Н. Лисенко, Т. Поніманська, О. Рейпольська та ін.), психологічними і педагогічними положеннями щодо застосування ІКТ в освітньому процесі закладів різного освітнього рівня (М. Жалдак, І. Захарова, Г. Козлакова, І. Роберт, І. Тимофєєва та ін.).

Теоретичним підґрунтям розкриття методичних основ застосування цифрових технологій для розвитку старшого дошкільника є дослідження Л. Виготського, Д. Ельконіна, П. Гальперіна, В. Давидова, О. Запорожця, Г. Костюка, Г. Люблінської.

Схарактеризуємо особливості організації експериментальної роботи з батьками дітей щодо навчання дітей старшого дошкільного віку іноземної (англійської) мови. Спілкування з батьками було організовано через соціальні

мережі telegram та viber, програми для організації відеоконференцій zoom, за допомогою яких надавали батькам консультативну допомогу та доступ до дібраних нами дидактичних матеріалів, які розмістили на Google диску.

На інформаційно-організаційному етапі нами було з'ясовано та обґрунтовано педагогічні умови застосування цифрового дидактичного матеріалу для мовленнєвого (іншомовного) розвитку дітей. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що такими педагогічними умовами є: організація дистанційного й диференційованого навчання дітей; ефективне поєднання різноманітного цифрового дидактичного матеріалу з відповідним методичним супроводом для батьків; застосування фасцинативних дидактичних прийомів; поетапний розвиток мовленнєвої компетенції дітей і бажання батьків їм допомагати.

Проілюструємо організацію роботи батьків з дітьми вдома. Наприклад, педагог просив батьків підготувати індивідуальні гаманці зі штучними грошима для гри «Магазин іграшок» та індивідуального використання їх удома (зразки було розміщено на Google диску). Знаючи про те, що діти дуже любляють щось колекціонувати та обмінюватись один з одним, просили батьків виготовити для власних дітей індивідуальні набори маленьких карток із зображеннями диких і свійських тварин, людей, одягу, квітів тощо та покласти це в яскравий конверт. Метою виготовлення таких наборів була організація позанавчальної діяльності дітей щодо обміну картками з обов'язковою активізацією вимовляння дітьми назв зображених предметів англійською мовою. Батьки відзначали, що діти часто грали з ними в цю гру, виявляли бажання запам'ятати та правильно вимовляти назви знайомих їм предметів англійською мовою. Більшість батьків систематично консультувалася щодо правильної вимови запропонованого педагогом лінгвістичного матеріалу, нормативного наголосу й інтонування окремих висловлювань і віршів.

Окрім консультаційної допомоги, рекомендували батькам запропонувати дітям удома виконати певні завдання, пов'язані з тим лінгвістичним матеріалом, який розміщували на Google диску. Так, якщо діти знайомилися з

назвами кольорів, то вдома рекомендувалося попросити дитину назвати кольори олівців, якими вона малює, або одягу, який вона носить, або колір очей членів родини та ін. Такі легкі, маленькі завдання не напружували дітей, формували їхню мовленнєву активність. Якщо діти вчилися лічбі, то вдома пропонували батькам разом з ними порахувати кількість виделок, чашок, тарілок, серветок для сімейної вечері; або кількість пальців на руці в кожного члена родини та ін.

Окремою рекомендацією батькам щодо активізації іншомовної комунікації дітей удома було залучення дітей до ігрової діяльності, саме тому батькам рекомендувалося включити елементи англійської мови до повсякденних ігор дітей. Як можливі варіанти, пропонували під час гри з улюбленими іграшками попросити дитину сказати англійською: подобається їй ця іграшка чи ні (активізація в мовленні дитини граматичної структури I like.../ I don't like...), назвати її англійською мовою, сказати, якого вона кольору, порахувати свої іграшки англійською мовою тощо.

Позитивно впливало на розвиток мовленнєвої активності також прохання називати все, що бачить дитина, англійською мовою. Це завдання батьки пропонували виконати дітям як удома, так і під час прогулянок, подорожей у магазини, парки та інші установи. Деякі батьки відзначали, що діти дуже охоче називають відомі вже назви предметів, що їх оточують, указують на них, наполегливо вимагають батьків подивитися на ці предмети. Це свідчить про те, що вміло дозована, систематична, цілеспрямована робота батьків з дітьми значно підвищує вмотивованість дітей до вивчення іноземної мови, формує їхню мовленнєву активність і вольові якості.

Отже, проведену нами експериментальну роботу було ґрунтовано на основних дидактичних принципах, що передбачають розвиток і раціональне використання потенційних можливостей кожної окремої дитини в процесі опанування іноземної (англійської) мови, урахування індивідуальних і вікових особливостей дітей тощо.

Таким чином, забезпечення мовленнєвої активності старших

дошкільників у процесі вивчення англійської мови можливе за умови комунікативної спрямованості процесу навчання; організації дистанційного й диференційованого навчання дітей; ефективного поєднання різноманітного цифрового дидактичного матеріалу з відповідним методичним супроводом для батьків; застосування фасцинативних дидактичних прийомів; поетапного розвитку мовленнєвої компетенції дітей і бажання батьків їм допомагати.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). 2021. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В.Б., 2020. 44 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/12ta1d3vfwTtFhITpMTCJ-NO3SISU47Gd/view>
3. Концепція виховання дітей та молоді в цифровому просторі. Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В.Б., 2021. 52 с. URL: <https://ipv.org.ua/wp-content/uploads/2021/08/Kontseptsiia-vykhovannia-ditey-ta-molodi-v-tsyfrovomu-prostori.pdf>

І.О. Луценко, м. Київ

ДІАГНОСТИКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ГРУПАХ

У статті розглядається значущість діагностування освітнього процесу в групах раннього віку. Здійснено огляд досліджень з проблеми діагностики дітей раннього віку. Розкрито особливості застосування особистісного підходу до діагностики освітнього процесу в групах раннього віку. Запропоновано вивчення технологічної складової освітнього процесу та його оптимальності й ефективності.

Ключові слова: педагогічна діагностика, педагогічний моніторинг, освітній процес, ранній розвиток.

Термін «педагогічна діагностика» вживається як у вузькому, так і у широкому значенні. У вузькому – педагогічна діагностика визначається як компонент педагогічної діяльності; у широкому значенні – розглядається як спосіб здобуття інформації про ефективність функціонування педагогічної системи. У контексті теми нашого дослідження такою педагогічною системою є освітній процес у групах раннього віку.

Діагностика як цілісна система технологій, засобів, процедур, методик і методів висвітлення обставин, умов та факторів функціонування педагогічних об'єктів, перебігу педагогічних процесів, установлення їхньої ефективності [2]